

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

الحق الرحیم

www.

www.

www.

www.

Ghaemiyeh

.com

.org

.net

.ir

چهل حدیث

مسجد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث پیرامون مسجد

نویسنده:

محمد منصوری

ناشر چاپی:

مؤلف

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حدیث پیرامون مسجد
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۹	فهرست مطالب
۱۱	مقدمه
۱۲	پاک و آراسته به مسجد رفتن چه ثوابی دارد؟
۱۲	آداب حضور در مسجد چیست؟
۱۲	رفتن به مسجد چه ثواب هایی دارد؟
۱۳	ثواب نشستن در مسجد تا چه اندازه است؟
۱۴	چه کسانی همسایه ی مسجد محسوب می شوند؟
۱۴	در چه صورت نباید به مسجد رفت؟
۱۵	آیا می توان از مسجد به عنوان گذرگاه (محل عبور کردن) استفاده کرد؟
۱۵	خانه های خدای متعال در روی زمین
۱۵	نورهای خدای متعال
۱۶	محل شهادت اولیای خدا
۱۶	سرای مؤمنان و متقیان
۱۶	بهترین مکان ها
۱۷	برکت های مساجد
۱۷	مسجد سازی
۱۸	اذان گفتن در مسجد
۱۹	روشن کردن مسجد
۲۰	فرش نمودن مسجد
۲۰	نظافت مسجد

۲۲ منابع و مأخذ

۲۳ «تتمه»

۳۲ درباره مرکز

چهل حدیث پیرامون مسجد

مشخصات کتاب

چهل حدیث پیرامون مسجد

گردآورنده: محمد منصوری

ویراستار دیجیتال: محمد منصوری

ص: 1

اشاره

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ص: 2

4.....مقدمه

5.....پاک و آراسته به مسجد رفتن چه ثوابی دارد؟

آداب حضور در مسجد چیست؟

5.....

رفتار بنابر چه مسجدها چه چیزهایی است؟

5.....

6.....ثواب نشستن در مسجد تا چه اندازه است؟

7.....چه کسانی همسایه‌ی مسجد محسوب می‌شوند؟

در چه صورتی باید به مسجد مسجدها چه چیزهایی

رفت؟

8.....آیا می‌توان از مسجد به عنوان گذرگاه (محل عبور کردن) استفاده کرد؟

خانه‌ها چه چیزهایی است؟

8.....

نورها چه چیزهایی است؟

8.....

محل شهادت اولیای خدا

9.....

سرای مؤمنان و متقیان

9.....

9.....بهترین مکان‌ها

10.....برکت‌های مساجد

10.....مسجد سازی

در اذان گفتن

11.....مسجد

روشن کردن

12.....مسجد

فرش نمودن

13.....مسجد

13.....نظافت مسجد

15.....منابع و مأخذ

16.....تتمه

ص: 3

«الحمد لله رب العالمين و الصلوة و السلام على سيدنا محمد و آله الطاهرين و اللعنة الدائمة على اعدائهم اجمعين».

گفته اند: «شرف المكان بالمكين». یعنی شرف و ارزش هر مکانی بسته به صاحب آن مکان است. مساجد خانه های خدا هستند و ارزش همه ی مساجد به ارزش و مقام خداوند است.

لازم به ذکر است که اکثر احادیث این نوشته برگرفته از جزوه «چهل حدیث پیرامون مسجد» می باشد که توسط واحد فرهنگی مسجد مقدس جمکران تهیه و تنظیم گردیده و به چاپ رسیده است و مابقی از نرم افزارهای نور مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی و بعضا نیز از سایت هایی که در بخش منابع ذکر می گردد، گرفته شده است.

ضمنا این نوشته به صورت چهل حدیث در بخش اول و چهل حدیث دیگر در بخش دوم تحت عنوان: «تتمه» تنظیم گردیده است.

چنانچه این سعی ناچیز به فضل الهی نزد خدای متعال اجری داشته باشد آن را به پیشگاه مقدس چهارده معصوم (علیهم السلام) تقدیم می نمایم و امیدوارم به برکت و یمن و ولادت پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) در ماه ربیع الاول (چرا که این نوشته در این ماه در واقع بازنویسی گردید) در اختیار مساجد زیادی قرار گیرد و احادیث آن به صورت های گوناگون تکثیر گردد و از طرق مختلف به سمع و نظر همگان رسانده شود تا هرچه بیشتر قدر مساجد دانسته شود و حرمت صاحب آنان به جای آورده شود و ان شاء الله که همگی با عمل نمودن به این احادیث از پاداش های عظیم آنها بهره مند گردیم و تمامی ذوی الحقوق و مخصوصا شهدا را نیز در این پاداش الهی سهیم گردانیم.

ان شاء الله که حضرات معصومین (علیهم السلام) سعی ناچیز این بنده روسیاه بپذیرند و به بزرگواری خود مرا و تمامی ذوی الحقوق و خصوصا مادرم که مرا با مسجد آشنا نمود و تمامی کسانی که برای نشر کلام گوهر بارشان به هرگونه ای تلاشی می نمایند را از شفاعت خود محروم نفرمایند.

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید

هم مگر لطف شما پیش نهد گامی چند

1403/6/28 مطابق با 14 ربیع الاول 1446

پاک و آراسته به مسجد رفتن چه ثوابی دارد؟

1- الإمام الصادق (عليه السلام): «عَلَيْكُمْ بِإِثْنَانِ الْمَسَاجِدِ فَإِنَّهَا تُبَوِّتُ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَمَنْ أَتَاهَا مُتَطَهَّرًا طَهَّرَهُ اللَّهُ مِنْ ذُنُوبِهِ وَكُتِبَ مِنْ زُورِهِ فَأَكْثَرُوا فِيهَا مِنَ الصَّلَاةِ وَالدُّعَاءِ». امالی صدوق، ص 359

امام صادق (عليه السلام): «بر شما باد رفتن به مساجد، زیرا مساجد خانه های خدا در روی زمین هستند. هر که پاک و پاکیزه وارد آنها شود خداوند او را از گناهانش پاک گرداند و در زمره زائران خود قلمدادش کند. پس در مساجد نماز و دعا بسیار بگزارید».

آداب حضور در مسجد چیست؟

2- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «لَا يُرْفَعُ فِيهَا الْأَصْوَاتُ وَلَا يُخَاضُ فِيهَا بِالْبَاطِلِ وَلَا يُشْتَرَى فِيهَا وَلَا يُبَاعُ فَاتْرُكِ اللَّغْوَ مَا دُمْتَ فِيهَا فَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَلَا تَلُومَنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا نَفْسَكَ». مكارم الاخلاق، ص 467

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم) در پاسخ به سؤال ابوذر از چگونگی آباد کردن مساجد فرمودند: «(به این گونه که) در آنها صداها بلند نشوند، به سخنان و کارهای نادرست و بیهوده پرداخته نشود، در آنها خرید و فروش صورت نگیرد و تا زمانی که در مسجد هستی از کارهای لغو و بیهوده دست بکش. اگر چنین نکنی در روز قیامت نباید کسی جز خودت را ملامت کنی».

رفتن به مسجد چه ثواب هایی دارد؟

3- أبي عبد الله (عليه السلام): «مَنْ مَشَى إِلَى الْمَسَاجِدِ لَمْ يَضَعْ رِجْلَهُ عَلَى رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا سَبَّحَتْ لَهُ الْأَرْضُ إِلَى الْأَرْضِينَ السَّابِعَةِ» ثواب الأعمال و عقاب الأعمال، ص 27

امام صادق (عليه السلام): «هر که پیاده به سوی مسجدها رود، پای خویش را بر هیچ خشک و تری نهد جز آنکه این زمین تا زمین هفتم برای او خدا را تسبیح گویند و به پاکی یاد کنند».

4- سيد العابدين (عليه السلام): «الْمَسَاجِدُ بُبَوِّتُ اللَّهُ فَمَنْ سَعَى إِلَيْهَا فَقَدْ سَعَى إِلَى اللَّهِ». امالی الصدوق، ص 459

امام سجاد (عليه السلام): «مساجد خانه های خدايند هر که به سوی آنها بشتابد بسوی خدا شتافته و قصد او کرده».

5- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «مَنْ مَشَى إِلَى مَسْجِدٍ يَطْلُبُ فِيهِ الْجَمَاعَةَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ سَبْعُونَ أَلْفَ حَسَنَةٍ وَيُرْفَعُ لَهُ مِنَ الدَّرَجَاتِ مِثْلُ ذَلِكَ وَإِنْ مَاتَ وَهُوَ عَلَى ذَلِكَ وَكَلَّ اللَّهُ بِهِ سَبْعِينَ أَلْفَ مَلَكٍ يَعُودُونَهُ فِي قَبْرِهِ وَيُؤَسُّونَهُ فِي وَحْدَتِهِ وَيَسْتَتَفِرُّونَ لَهُ حَتَّى يُبْعَثَ». بحار الانوار، ج 73، ص 336

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر که برای شرکت در نماز جماعت به مسجدی رود، برای هر قدمی که برمی دارد هفتاد هزار حسنه منظور شود و به همان اندازه در جانش بالا رود و اگر در آن حال بمیرد، خداوند هفتاد هزار فرشته بگمارد که تا زمانی که برانگیخته شود در قبرش به عبادت او روند و انیس تنهایی او باشند و برایش آمرزش طلبند».

6- رَسُولَ اللَّهِ (صلی الله علیه و آله و سلم): «يَقُولُ مَنْ أَدَمَّنَ الْإِخْتِلَافَ إِلَى الْمَسَاجِدِ أَصَابَ إِحْدَى الثَّمَانِ أَخَا مُسْتَفَادًا فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ أَوْ عِلْمًا مُسْتَظَرًّا أَوْ كَلِمَةً تَدُلُّهُ عَلَى هُدًى أَوْ أُخْرَى تَصْرِفُهُ عَنِ الرَّذَى أَوْ رَحْمَةً مُنْتَظَرَةً أَوْ تَرَكَ الدَّنْبَ حَيَاءً أَوْ حَشْيَةً».

الخصال، ج 2، ص 410

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر که پیوسته به مساجد آمد و شد کند، به یکی از هشت چیز دست خواهد یافت: برادری که در راه خدای عز و جل از او بهره برد، یا دانشی لطیف و نغز، یا سخنی که او را به هدایت رهنمون شود، یا از هلاکت برهاند، یا رحمتی که چشم به راهش باشد، یا آن که گناهی را از روی شرم یا ترس [از خدا] ترک گوید».

7- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «أَلَا بَشِّرِ الْمَشَّاءِينَ فِي الظُّلُمَاتِ إِلَى الْمَسَاجِدِ بِالتُّورِ السَّاطِعِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

مکارم الاخلاق، ص 297

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «به آنان که در تاریکی شب به مساجد رفتن را پیشه خود ساخته اند، بشارت ده که در روز رستاخیز با نوری درخشان وارد محشر خواهند شد».

8- الإمام الصادق (علیه السلام): «يَا فَضْلُ لَا يَأْتِي الْمَسْجِدَ مِنْ كُلِّ قَبِيلَةٍ إِلَّا وَافِدُهَا وَمِنْ كُلِّ أَهْلِ بَيْتٍ إِلَّا نَجِيهَا يَا فَضْلُ لَا يَرْجِعُ صَاحِبُ الْمَسْجِدِ بِأَقْلٍ مِنْ إِحْدَى ثَلَاثٍ إِذَا دُعِيَ يَدْعُو بِهِ يَدْخُلُ اللَّهُ بِهِ الْجَنَّةَ وَإِنَّمَا دُعَاءٌ يَدْعُو بِهِ فَيَصْرَفُ اللَّهُ عَنْهُ بَلَاءَ الدُّنْيَا وَإِنَّمَا أَخِيَسَّ تَقِيْدُهُ فِي اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ». بحار الأنوار، ج 75، ص 196

امام صادق (علیه السلام) (به فضل بن عبدالمک): «ای فضل! از هر قبیله ای جز برگزیده ای آن و از هر خاندانی جز اصیل آن رهسپار مسجد نمی شود. ای فضل! کسی که به مسجد می رود دست کم یکی از این سه چیز نصیبش می شود: یا دعائی می کند که خداوند با آن او را به بهشت می برد و یا دعائی که به سبب آن خداوند بلائی دنیا را از او برطرف می کند و یا برادری که در راه خدای عزوجل از او بهره می برد».

نواب نشستن در مسجد تا چه اندازه است؟

9- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «يَا أَبَا ذَرٍّ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يُعْطِيكَ مَا دُمْتَ جَالِسًا فِي الْمَسْجِدِ بِكُلِّ نَفْسٍ تَنْفَسَتْ دَرَجَةً فِي الْجَنَّةِ وَ تُصَلِّيَ عَلَيْكَ الْمَلَائِكَةُ وَ تَكْتُبُ لَكَ بِكُلِّ نَفْسٍ تَنْفَسَتْ فِيهِ عَشْرُ حَسَنَاتٍ وَ تُمَحَى عَنْكَ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ».

بحار الأنوار، ج 74، ص 87

ص: 6

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «ای ابوذر! تا زمانی که در مسجد نشسته ای خداوند متعال به تعداد هر نفسی که می کشی یک درجه در بهشت به تو می دهد و فرشتگان بر تو درود می فرستند و برای هر نفسی که در مسجد می کشی ده حسنه برایت نوشته می شود و ده گناه از تو پاک می گردد».

10- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ أَرَادَ أَنْ لَا تَأْكُلَهُ الدِّيْدَانُ تَحْتَ الْأَرْضِ فَلْيُسْكِنِ الْمَسَاجِدَ».

بحار الأنوار، ج 8، ص 145، ح 67

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «کسی که دوست دارد او را کرم ها در زمین نخورند، در مساجد بسیار بماند» (1).

چه کسانی همسایه ی مسجد محسوب می شوند؟

11- امیرالمؤمنین علی (علیه السلام): «لَا صَلاَةَ لِجَارِ الْمَسْجِدِ إِلَّا فِي الْمَسْجِدِ إِلَّا أَنْ يَكُونَ لَهُ عُذْرٌ أَوْ بِهِ عِلَّةٌ فَقِيلَ وَ مَنْ جَارُ الْمَسْجِدِ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ فَقَالَ مَنْ سَمِعَ النَّدَاءَ».

مستدرک الوسائل، ج 3، ص 356

امام علی (علیه السلام): «نماز همسایه مسجد جز در مسجد پذیرفته نیست» (2). مگر آن که عذری داشته باشد یا بیمار باشد. عرض شد: ای امیرالمؤمنین! همسایه مسجد کیست؟ فرمود: کسی که ندا (دعوت به اقامه نماز) را بشنود».

12- امیرالمؤمنین (علیه السلام): «حَرِيمُ الْمَسْجِدِ أَرْبَعُونَ ذِرَاعًا وَالْجَوَارِ أَرْبَعُونَ دَارًا مِنْ أَرْبَعَةِ جَوَانِبِهَا».

وسائل الشیعه، ج 3، ص 484

امام علی (علیه السلام): «حريم مسجد تا چهل ذراع (20 متر) و حد همسایگی مسجد تا فاصله 40 خانه از چهار طرف آن است» (3).

در چه صورت نباید به مسجد رفت؟

13- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ أَكَلَ هَذِهِ الْبُقْلَةَ الْمُتْنَبَّةَ فَلَا يَقْرَبُ مَسْجِدَنَا فَأَمَّا مَنْ أَكَلَهُ وَلَمْ يَأْتِ الْمَسْجِدَ فَلَا بَأْسَ».

بحار الانوار، ج 63، ص 247

ص: 7

1- برگرفته از پایگاه اطلاع رسانی دفتر حضرت استاد حسین انصاریان <https://www.google.com/amp/s/erfan.ir/farsi/amp91704.html>

2- البته درباره ی این گونه روایات، گفته می شود که امر و نهی در آنها ارشادی است و وجوب حضور در مسجد را نمی رساند، بلکه دلالت بر کاهش ثواب نماز در غیر مسجد را دارد. اما واضح است که همسایگان مسجد، نسبت به دیگران وظیفه ی بیش تری در قبال مسجد داشته و لازم است، در حد امکان نسبت به حضور و پیش برد امور مسجد کوشیده و از هرگونه رفتاری که کم توجهی و بی اعتنایی نسبت به این خانه ی عبادت به شمار آید، اجتناب نمایند. برگرفته از سایت اسلام کوئست نت <https://www.islamquest.net/fa/archive/fa107048>

3- برگرفته از سایت خبرگزاری دفاع مقدس به نقل از منبع تسنیم <https://dnws.ir/000PE4>

پیامبر خدا(صلی الله علیه و آله و سلم): «هر که این دانه بدبو (سیر) را می خورد به مسجد ما نزدیک نشود، اما اگر کسی آن را می خورد و به مسجد نمی آید اشکالی ندارد».

آیا می توان از مسجد به عنوان گذرگاه (محل عبور کردن) استفاده کرد؟

14- عنه (صلی الله علیه و آله و سلم): «لَا تَجْعَلُوا الْمَسَاجِدَ طُرُقًا حَتَّى تُصَلُّوا فِيهَا رُكْعَتَيْنِ». بحار الانوار، ج 63، ص 247

پیامبر خدا: (صلی الله علیه و آله و سلم) «مسجدها را گذرگاه خود مکنید، مگر آن که دو رکعت نماز در آنها بخوانید».

خانه های خدای متعال در روی زمین

15- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْمَسَاجِدُ بَيُوتُ اللَّهِ فِي الْأَرْضِ وَ هِيَ تُضِيءُ لِأَهْلِ السَّمَاءِ كَمَا تُضِيءُ النُّجُومُ لِأَهْلِ الْأَرْضِ».

بحار الانوار، ج 23، ص 327

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «خداوند تبارک و تعالی فرمود: آگاه باشید که خانه های من در زمین، مساجدند که همانند درخشش ستارگان برای اهل زمین، بر آسمانیان نورافشانی می کنند».

16- أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): «مَكَّةُ وَبُ فِي التَّوْرَةِ أَنَّ بَيْوتِي فِي الْأَرْضِ الْمَسَاجِدُ فَطُوبَى لِمَنْ تَطَهَّرَ فِي بَيْتِي ثُمَّ زَارَنِي فِي بَيْتِي وَ حَقُّ الْمَرْوَرِ أَنْ يُكْرِمَ الرَّائِيَ».

ثواب الأعمال و عقاب الأعمال ج 1، ص 27

امام صادق (عليه السلام): «در تورات نوشته شده است: خانه های من در زمین مساجد می باشند، پس خوشا به حال کسی که در خانه خویش خود را پاکیزه ساخته و وضو بگیرد، سپس مرا در خانه ام زیارت کند و بر میزبان لازم و سزاوار است که از میهمان خود پذیرائی نماید و او را اکرام نماید».

17- عنه (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ أَحَبَّ الْقُرْآنَ فَلْيُحِبِّ الْمَسَاجِدَ فَإِنَّهَا أَفْيَةٌ اللَّهِ وَ أَبْيَتُهُ أَذْنٌ فِي رَفْعِهَا وَ بَارَكٌ فِيهَا مَيْمُونَةٌ مَيْمُونٌ أَهْلُهَا مُزَيَّنَةٌ مُزَيَّنٌ أَهْلُهَا مَحْفُوظَةٌ مَحْفُوظٌ أَهْلُهَا هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ وَ اللَّهُ فِي حَوَائِجِهِمْ هُمْ فِي مَسَاجِدِهِمْ وَ اللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ». مستدرک الوسائل، ج 3، ص 355

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر کس قرآن را دوست دارد، مسجدها را نیز دوست بدارد، زیرا مساجد آستان های خدا و بناهای او (جهت بار یافتن به پیشگاهش) هستند. برافراشتنشان را رخصت داده و مبارکشان گردانده است. مسجدها، خود و اهلشان بابرکت اند، خود و اهلشان آراسته اند، و نیز آنها و اهلشان در امان اند. مسجدیان در پی نماز خویش اند و خداوند در پی (بر آوردن) نیاز آنها. آنان در مسجدهایشان هستند و خداوند پشتیبان آنها است».

نورهای خدای متعال

18- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْمَسَاجِدُ أَنْوَارُ اللَّهِ». مستدرک الوسائل، ج 3، ص 447

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «مسجدها نورهای خدایند».

محل شهادت اولیای خدا

19- امام صادق (علیه السلام): «مَا مِنْ مَسْجِدٍ بُنِيَ إِلَّا عَلَى قَبْرِ نَبِيِّ أَوْ وَصِيِّ نَبِيِّ قُتِلَ، فَأَصَابَ تِلْكَ الْبُقْعَةَ رَشَّةٌ مِنْ دَمِهِ فَأَحَبَّ اللَّهُ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا فَادَّ فِيهَا الْفَرِيضَةَ وَ التَّوَاتُلَ وَأَقْضِ مَا فَاتَكَ». بحار الانوار، ج 4، ص 465

امام صادق (علیه السلام): «هیچ مسجدی نیست، جز اینکه بر قبر پیامبری یا جانشین او که به قتل رسیده و قطره ای

از خورش در آنجا بر زمین ریخته، ساخته شده است و خداوند دوست دارد که در آن مکان یاد شود. از این رو در آن هم نماز واجب و مستحب بخوان و هم نماز قضا شده ات را بجا آور».

سرای مؤمنان و متقیان

20- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْمَسْجِدُ بَيْتٌ كُلُّ نَقِيٍّ». نهج الفصاحه، ص 779، ح 3083

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «مسجد خانه ی هر پرهیزکار است».

بهترین مکان ها

21- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «أَحَبُّ الْبِلَادِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مَسَاجِدُهَا».

تنبيه الخواطر، ج 1، ص 69

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «دوست داشتنی ترین سرزمین ها نزد خدای عزوجل مساجدند».

22- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «أَكْرَمُ الْبُيُوتِ عَلَى وَجْهِ الْأَرْضِ أَرْبَعَةٌ: الْكَعْبَةُ، وَبَيْتُ الْمَقْدِسِ، وَبَيْتٌ يُقْرَأُ فِيهِ الْقُرْآنُ، وَ الْمَسَاجِدُ». المواعظ العديدة، ص 332

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «گرامی ترین خانه ها بر پهنه زمین چهارتایند: کعبه، بیت المقدس، خانه ای که در آن قرآن تلاوت شود و مساجدها».

23- امام صادق (علیه السلام): «إِنَّ اللَّهَ اخْتَارَ مِنْ بَقَاعِ الْأَرْضِ سِتَّةَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ وَالْحَرَمِ وَمَقَابِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَمَقَابِرِ الْأَوْصِيَاءِ وَمَقَابِلِ [مَقَابِرِ] الشُّهَدَاءِ وَالْمَسَاجِدِ الَّتِي يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ». بحار الانوار، ج 98، ص 66 امام صادق (علیه السلام): «همانا خدا از مکان های زمین، شش مورد را برگزید: بیت الله الحرام، حرم، آرامگاه های پیامبران، آرامگاه های جانشینان (آنان)، قتلگاه شهیدان و مسجدهایی که نام خدا در آنها یاد شود».

24- امام صادق (علیه السلام): «صَلُّوا مِنَ الْمَسَاجِدِ فِي بَقَاعٍ مُخْتَلَفَةٍ فَإِنَّ كُلَّ بُقْعَةٍ تَشْهَدُ لِلْمُصَلِّيِ عَلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

أمالی الصدوق، ص 359

امام صادق (علیه السلام): «در جاهای مختلف مساجد نماز کنید که هر جا برای نمازگزار خود، روز قیامت گواهی دهد».

25- رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله وسلم): «إِذَا نَزَلَتْ الْعَاهَاتُ وَالْآهَاتُ عَوْفِي أَهْلِ الْمَسَاجِدِ».

الجعفریات ص 39

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «هرگاه آسیب ها و آفت ها فرود آیند، مسجدیان در امان اند».

26- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «فَيَقُولُ الْمَوْتَى إِنَّمَا نَغِبُ الْمُؤْمِنُونَ [الْمُؤْمِنِينَ] فِي مَسَاجِدِهِمْ لِأَنَّهُمْ يُصَلُّونَ وَلَا نُصَلِّي».

إرشاد القلوب إلى الصواب، ج 1، ص 53

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «مردم ها می گویند که: ما افسوس می بریم بر مؤمنین که در مساجد خود در دنیا هستند، نماز می گزارند و ما نماز نمی گزاریم».

27- رسول الله: «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا رَأَى أَهْلَ قَرْيَةٍ قَدْ رَفُوا فِي الْمَعَاصِي وَفِيهَا ثَلَاثُ نَفَرٍ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ نَادَاهُمْ جَلَّ جَلَالُهُ وَتَقَدَّسَتْ أَسْمَاؤُهُ يَا أَهْلَ مَعْصِيَتِي لَوْلَا مَا فِيكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ الْمُتَحَابِّينَ بِجَلَالِي الْعَامِرِينَ بِصَلَاتِهِمْ أَزْصِي وَمَسَاجِدِي الْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ خَوْفًا مِنِّي لِأَنزَلْتُ بِكُمْ عَذَابِي ثُمَّ لَا أُبَالِي».

بحار الانوار، ج 70، ص 381

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «هرگاه خداوند مشاهده کند اهل يك آبادی به گناه آلوده شده اند و در معصیت زیاده روی می کنند اگر در آن میان سه نفر مؤمن باشند، خداوند به اهل آن آبادی خطاب می کند ای معصیت کاران اگر در میان شما این چند نفر مؤمن که به من محبت دارند و با نمازهای خود مسجدها را آباد می کنند نبودند شما را عذاب می کردم، عبادت و استغفار آنان در سحرها مانع عذاب شما می گردد».

28- الإمام علی (عليه السلام): «إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُصِيبَ أَهْلَ الْأَرْضِ بِعَذَابٍ قَالَتْ لَوْلَا الَّذِينَ يَتَحَابُّونَ بِجَلَالِي وَيَعْمُرُونَ مَسَاجِدِي وَيَسْتَغْفِرُونَ بِالْأَسْحَارِ لِأَنزَلْتُ عَذَابِي». بحار الأنوار، ج 70، ص 382، ح 4

امام علی (عليه السلام): «هرگاه خداوند گرامی و بزرگ بخواهد که زمینیان عذاب کند، می فرماید: اگر نبودند کسانی که به پاس بزرگی و عظمت من به یکدیگر مهر می ورزند و مسجدهای مرا آباد می کنند و در سحرگاهان آمرزش می طلبند، عذابم را فرو می فرستادم».

مسجد سازی

29- رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله وسلم): «مَنْ بَعَثَ اللَّهُ أُمَّةً بَابٍ يُكْتَبُ لِلْعَبْدِ ثَوَابُهَا بَعْدَ وَفَاتِهِ رَجُلٌ غَرَسَ نَخْلًا أَوْ حَفَرَ بِنَاءً أَوْ أَجْرَى نَهْرًا أَوْ بَنَى مَسْجِدًا أَوْ كَتَبَ مُصْحَفًا أَوْ وَرَثَ عِلْمًا أَوْ خَلَّفَ وَلَدًا صَالِحًا يَسْتَغْفِرُ لَهُ بَعْدَ وَفَاتِهِ».

مجموعه ورام (تنبيه الخواطر)، ج 2، ص 110

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هفت چیز است که پاداش آن برای بنده در قبر او و پس از مرگش دوام دارد: کسی که علمی تعلیم دهد، یا نهری به جریان آورد یا چاهی حفر کند یا نخلی بکارد یا مسجدی بسازد یا کتاب و نوشته ای به ارث گذارد یا فرزندی بجانهد که پس از مرگش برای او آمرزش خواهد.»

30- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ أَرَادَ أَنْ يَكُونَ قَبْرُهُ وَسِيعًا فَسِيحًا فَلْيَبْنِ الْمَسَاجِدَ». بحار الأنوار، ج 8، ص 144، ح 67

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «کسی که دوست دارد قبرش وسیع و گشاد باشد، مساجد را بنا کند» (1).

31- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ بَنَى مَسْجِدًا وَلَوْ مَفْحَصَ قِطَاعٍ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ». بحار الأنوار، ج 66، ص 382

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر کس مسجدی بسازد هر چند به اندازه آشیانه کبک (کوچک) باشد خداوند در بهشت برای او خانه ای درست می کند.»

32- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ بَنَى مَسْجِدًا فِي الدُّنْيَا أَعْطَاهُ اللَّهُ بِكُلِّ شَبْرٍ مِنْهُ أَوْ قَالَ بِكُلِّ ذِرَاعٍ مِنْهُ مَسِيرَةَ أَرْبَعِينَ أَلْفَ أَلْفِ عَامٍ مَدِينَةً مِنْ ذَهَبٍ وَفِضَّةٍ وَدُرٍّ وَيَاقُوتٍ وَزُمُرْدٍ وَزَبْرَجِدٍ وَلَوْلُؤٍ فِي كُلِّ مَدِينَةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ قَصْرٍ وَفِي كُلِّ قَصْرٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ دَارٍ وَفِي كُلِّ دَارٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ سَرِيرٍ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ زَوْجَةٌ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ فِي كُلِّ بَيْتٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ وَصِيفٍ وَأَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ وَصِيفَةٍ وَفِي كُلِّ بَيْتٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ مَائِدَةٍ وَ عَلَى كُلِّ مَائِدَةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ قِصْعَةٍ وَفِي كُلِّ قِصْعَةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ لَوْنٍ مِنَ الطَّعَامِ».

بحار الأنوار، ج 73، ص 369

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر که مسجدی در این دنیا بسازد خدا به هر وجش یا فرمود به هر ذراعش مسافت چهل هزار هزار سال شهر از طلا و نقره و درّ و یاقوت و زمرد و زبرجد و لؤلؤ بدهد که در هر شهرش چهل هزار هزار کاخ است و در هر کاخش چهل هزار هزار خانه و در هر خانه چهل هزار هزار تخت بر هر تخت یک حور العین در هر اتاق چهل هزار هزار خادم و چهل هزار هزار خادمه، و در هر اتاق چهل هزار هزار خوان (سفره) و بر هر خوان چهل هزار هزار کاسه و در هر کاسه چهل هزار هزار جور خوراک است.»

اذان گفتن در مسجد

33- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «وَمَنْ تَوَلَّى أَذَانَ مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ فَأَذَّنَ فِيهِ وَهُوَ يُرِيدُ وَجْهَ اللَّهِ أَعْطَاهُ اللَّهُ ثَوَابَ أَرْبَعِينَ أَلْفَ أَلْفِ نَبِيٍّ وَأَرْبَعِينَ أَلْفَ أَلْفِ صِدِّيقٍ وَأَرْبَعِينَ أَلْفَ أَلْفِ شَهِيدٍ وَأَدْخَلَ فِي شَفَاعَتِهِ أَرْبَعِينَ أَلْفَ أَلْفِ أُمَّةٍ وَفِي كُلِّ أُمَّةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ رَجُلٍ وَكَانَ لَهُ فِي كُلِّ جَنَّةٍ مِنَ الْجَنَّاتِ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ مَدِينَةٍ فِي كُلِّ مَدِينَةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ قَصْرٍ فِي كُلِّ قَصْرٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ دَارٍ فِي كُلِّ دَارٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ بَيْتٍ وَفِي كُلِّ بَيْتٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ سَرِيرٍ عَلَى كُلِّ سَرِيرٍ زَوْجَةٌ مِنَ الْحُورِ الْعِينِ وَفِي كُلِّ بَيْتٍ مِنْهَا مِثْلُ الدُّنْيَا أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفِ مَرَّةٍ بَيْنَ»

ص: 11

يَدِي كُلِّ رَوْحَةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ وَصَيْفٍ وَأَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ وَصَيْفَةٍ وَفِي كُلِّ بَيْتٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ مَائِدَةٍ عَلَى كُلِّ مَائِدَةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ فَصْعَةٍ فِي كُلِّ فَصْعَةٍ أَرْبَعُونَ أَلْفَ لَوْنٍ مِنَ الطَّعَامِ لَوْ نَزَلَ بِهِ الثَّقَلَانِ لَأَدْخَلَهُمْ فِي أَدْنَى بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِهَا مَا شَاءُوا مِنَ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ وَالطَّيِّبِ وَاللَّبَاسِ وَالشَّمَارِ وَاللَّوَانِ الشَّحْفِ وَالطَّرَائِفِ مِنَ الْحَلِيِّ وَالْحُلَلِ كُلِّ بَيْتٍ مِنْهَا يُكْتَفَى بِمَا فِيهِ مِنْ هَذِهِ الْأَشْيَاءِ عَمَّا فِي الْبَيْتِ الْآخَرَ فَإِذَا أَدْنَى الْمُؤَذِّنُ فَقَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَكْتَفَىهُ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلَكٍ كُلُّهُمْ يَصَلُّونَ عَلَيْهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ وَكَانَ فِي ظِلِّ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ حَتَّى يَفْرُغَ وَكَتَبَ لَهُ ثَوَابُهُ أَرْبَعُونَ أَلْفَ أَلْفٍ مَلَكٍ ثُمَّ صَعِدُوا بِهِ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ».

بحار الأنوار، ج 73، ص 369

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر که اذان گوی یکی از مساجد خدا گردد و برای خدا در آن اذان گوید خدا به او ثواب هزار هزار پیغمبر و هزار هزار صدیق و هزار هزار شهید بدهد و شفاعت او را بپذیرد در هزار هزار امت که در هر امت هزار هزار مرد باشد و برای او در هر بهشتی از بهشت ها چهل هزار هزار شهر باشد و در هر شهری چهل هزار هزار کاخ و در هر کاخی چهل هزار هزار خانه و در هر خانه چهل هزار هزار اتاق و در هر اتاق چهل هزار هزار تخت و بر هر تخت یک همسر از حور العین و هر اتاق آن چهل هزار هزار برابر دنیا باشد و جلو هر همسری چهل هزار هزار خادم و چهل هزار هزار خادمه، و در هر اتاق چهل هزار هزار سفره و بر هر سفره چهل هزار هزار کاسه و در هر کاسه چهل هزار هزار جور خوراک و اگر همه جن و انس بر او وارد شوند در کوچکترین خانه که در آن باشد جا دهد. هر چه بخواهند از خوراک و نوشاک و عطر و جامه و میوه ها و هر جور تحفه و تازه پیدا از زیور و پوشش، آنچه در هر اتاق است، بس باشد از همه ی آنچه در اتاق دیگر است. و چون مؤذن بگوید: "اشهد ان لا اله الا الله" چهل هزار هزار فرشته او را در میان گیرند و برایش رحمت خواهند و آمرزش طلبند، و در سایه خدا عز و جل است تا پایان دهد، و چهل هزار هزار فرشته ثوابش را برایش بنویسند سپس آن را به درگاه خدا عز و جل برند».

روشن کردن مسجد

34- رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «مَنْ أَسْرَجَ فِي مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ سِرَاجًا لَمْ تَزَلِ الْمَلَائِكَةُ وَحَمَلَةُ الْعَرْشِ يَسْتَغْفِرُونَ لَهُ مَا دَامَ فِي ذَلِكَ الْمَسْجِدِ صَوْتٌ مِنَ السِّرَاجِ». من لا يحضره الفقيه، ج 1، ص 237، ح 716

رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر که در مسجدی از مساجد خداوند متعال چراغی افروزد، تا وقتی روشنائی آن چراغ در آن مسجد باقیست فرشتگان و حاملان عرش الهی برای او طلب آمرزش کنند».

35- رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ): «مَنْ أَدْخَلَ لَيْلَةً وَاحِدَةً سِرَاجًا فِي الْمَسْجِدِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَ سَبْعِينَ سَنَةً وَكَتَبَ لَهُ عِبَادَةَ سَنَةٍ وَ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى مَدِينَةٌ وَإِنْ زَادَ عَلَى لَيْلَةٍ وَاحِدَةٍ فَلَهُ بِكُلِّ لَيْلَةٍ يَزِيدُ ثَوَابُ نَبِيِّ فَإِذَا تَمَّ عَشْرُ لَيَالٍ لَا يَصِفُ الْوَاصِدُونَ مَا لَهُ عِنْدَ اللَّهِ مِنَ الثَّوَابِ فَإِذَا تَمَّ الشَّهْرُ حَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ».

مستدرک الوسائل، ج 3، ص 385

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر کس يك شب چراغی را به درون مسجد ببرد (آن را از تاریکی در آورد) خداوند گناهان هفتاد ساله او را می بخشد و عبادت يك سال را برایش می نویسد و از برای او نزد خدا شهری خواهد بود و اگر بر آن یک شب بیفزاید، به ازای هر شب افزوده شده پاداش پیامبری را خواهد داشت. پس اگر ده شب را کامل کند توصیف کنندگان پاداشی که او در نزد خدا دارد را نمی توانند توصیف کنند و اگر یکماه را کامل کند خدا بدن او را بر آتش حرام می گرداند».

فرش نمودن مسجد

36- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «عَلَى الْبَابِ السَّادِسِ مَكْتُوبٌ مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَرَى مَوْضِعَهُ فِي الْجَنَّةِ فَلْيَكُنْ مِنَ الْمَسَاجِدِ بِالْبُسْطِ».

بحار الأنوار، ج 8، ص 145، ح 67

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «بر درب ششم بهشت نوشته شده: کسی که دوست دارد جایگاه خود را در بهشت ببیند مساجد را با فرش بپوشاند»(1).

نظافت مسجد

37- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَكُونَ طَرِيًّا مُطْرًا لَا يَبْلَى فُلْيَكُنْ مِنَ الْمَسَاجِدِ».

بحار الأنوار، ج 8، ص 145، ح 67

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «کسی که دوست دارد پیوسته جسدش پاک و تازه بوده و نپوسد و از بین نرود، مساجد را جارو (نظافت) کند»(2).

38- رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ كَنَسَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْخَمِيسِ وَ لَيْلَةَ الْجُمُعَةِ - فَأَخْرَجَ مِنْهُ مِنَ التُّرَابِ مَا يَدْرُ فِي الْعَيْنِ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ».

وسائل الشيعة، ج 5، ص 238

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «کسی که در روز پنج شنبه و شب جمعه مسجد را جارو (نظافت) کند و گرد و خاکی را که در چشم می رود را از آن خارج کند، خداوند او را می آمرزد».

39- الامام الصادق (عليه السلام): «أَنَّ الْجَنَّةَ وَالْحُورَ لَشْتَاتِقُ إِلَى مَنْ يَكْسَحُ الْمَسَاجِدَ وَيَأْخُذُ مِنْهَا الْقَدَى».

بحار الأنوار، ج 80، ص 382

امام صادق (عليه السلام): «بهشت و حوریان مشتاق کسی هستند که مسجد ها را جارو و غبارروبی کند».

ص: 13

40- رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله وسلم): «مَنْ قَمَّ مَسْجِدًا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ عِتْقَ رَقَبَةٍ وَ مَنْ أَخْرَجَ مِنْهُ مَا يَدِي عَيْنًا كَتَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ لَهُ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ».

بحار الأنوار، ج 80، ص 383، ح 56

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «هرکس مسجدی را جارو کند خداوند برای او ثواب آزاد کردن بنده ای را می نویسد و هر کس از مسجد به اندازه خاشاکی که به چشم می رود را بیرون ببرد خدای عز و جل وی را از رحمتش دو چندان (مضاعف) برخوردار می گرداند».

« وَ السَّلَامُ عَلَيَّ مِنْ أَتَيْعِ الْهُدِيِّ »

1403 / 07 / 4 مطابق با 21 ربیع الاول 1446

ص: 14

1- جزوه «چهل حدیث پیرامون مسجد»، تهیه و تنظیم: امور فرهنگی مسجد مقدس جمکران، واحد خواهران.

2- نرم افزارهای مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی :

- اندرویدی جامع الاحادیث نور 2.0.1

- ویندوزی گنجینه روایات نور 2/1

- ویندوزی جامع الاحادیث نور 2 (نور 2)

- ویندوزی جامع الاحادیث 5/3 (نور 3)

3- پایگاه اطلاع رسانی دفتر حضرت استاد حسین انصاریان.

4- سایت اسلام کوئست نت.

5- سایت خبرگزاری دفاع مقدس.

ص: 15

1- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «الْمَسَاجِدُ مَجَالِسُ الْأَنْبِيَاءِ»

مستدرک الوسائل، ج 3، ص 363

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «مسجد ها مجالس (محل و جایگاه نشستن) پیامبران است».

2- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «خَيْرُ الْقَاعِ الْمَسَاجِدُ». معاني الأخبار، ص 168، ح 1

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «بهترین مکان ها مسجد ها هستند».

3- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «وَمَنْ مَشَى إِلَى مَسْجِدٍ مِنْ مَسَاجِدِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ - فَلَهُ بِكُلِّ خُطْوَةٍ خَطَاهَا حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى مَنْزِلِهِ عَشْرُ حَسَنَاتٍ - وَيُمْحَى عَنْهُ عَشْرُ سَيِّئَاتٍ وَرُفِعَ لَهُ عَشْرُ دَرَجَاتٍ». بحار الأنوار، ج 73، ص 370

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «و هر که به یکی از مساجد خدا عز و جل رود به هر گامی که بردارد تا به خانه اش برگردد ده حسنه دارد و ده سیئه از او محو شود و ده درجه از او بالا رود».

4- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «مَنْ حَافَظَ عَلَى الْجَمَاعَةِ أَيْنَ كَانَ وَ حَيْثُ مَا كَانَ مَرَّ عَلَى الصِّرَاطِ كَالْبُرْقِ الْخَاطِفِ اللَّامِعِ فِي أَوَّلِ زُمْرَةٍ مَعَ السَّابِقِينَ وَ وَجْهَهُ أَضْوَأُ مِنَ الْقَمَرِ لَيْلَةَ الْبَدْرِ وَ كَانَ لَهُ بِكُلِّ يَوْمٍ وَ لَيْلَةٍ يُحَافِظُ عَلَيْهَا ثَوَابٌ شَهِيدٍ».

بحار الأنوار، ج 73، ص 370

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «هر که ملازم (هرجا و در هر موقعیت و فرصتی نماز خود را به نماز جماعت بخواند) نماز جماعت باشد هر جا باشد و هر جا رود از صراط گذر کند چون برق جهنده در گروه نخست از پیشتازان و رویش تابنده تر باشد از ماه شب چهارده، و هر شبانه روز که ملازم آن باشد ثواب شهیدی دارد».

5- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «مَنْ حَافَظَ عَلَى الصَّفِّ الْمُقَدَّمِ فَيَدْرِكُ التَّكْبِيرَةَ الْأُولَى وَ لَا يُؤْذِي فِيهِ مُؤْمِنًا أَعْطَاهُ اللَّهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلَ مَا لِلْمُؤَدَّنِ وَأَعْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ فِي الْجَنَّةِ مِثْلَ ثَوَابِ الْمُؤَدَّنِ».

بحار الأنوار، ج 73، ص 370

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «هر که ملازم صف پیشین باشد و تکبیر نخست را دریابد و در آن مؤمنی را نیازارد خدا باو ثواب مؤذن دهد و در بهشت هم باو ثواب مؤذن دهد، (و کسی که همیشه در صف اول نماز جماعت قرار گیرد و به اولین تکبیر الاحرام برسد، و با این کار خود موجبات آزار مؤمنی را فراهم نسازد، خداوند به اندازه پاداش مؤذن (که بر شمرده شد) به او در بهشت، پاداش خواهد داد».

6- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «الْحَدِيثُ لِلْبُعْيِ [الْحَدِيثُ الْبُعْيِي] فِي الْمَسْجِدِ يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ الْبَهِيمَةُ الْحَشِيشَ».

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «سخن گفتن بیهوده در مسجد، حسنات را می خورد همانطور که (حیوان) چهارپا گیاه را می خورد»

خبرگزاری دفاع مقدس، به مناسبت روز جهانی مساجد. 128071;

کد خبر: 96972 - تاریخ انتشار: 31 مرداد 1395 - 13:18 - 21August 2016

7- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْمَسَاجِدُ سُوقٌ مِنْ أَسْوَاقِ الْآخِرَةِ، قَرَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَ تُحْفَتُهَا الْجَنَّةُ»

مستدرک، ج 3، ص 361

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «مساجد بازاری از بازارهای آخرت هستند، پذیرایی آن مغفرت و تحفه اش بهشت است».

8- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ كَانَتْ الْمَسَاجِدُ بَيْتَهُ ضَمِنَ اللَّهُ لَهُ الرِّيحَ وَ الرَّاحَةَ وَ الْجَوَازَ عَلَى الصِّرَاطِ».

مستدرک، ج 3، ص 363

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «کسی که مسجد خانه او باشد (مرتب به مسجد تردد کند) خداوند، آسایش و کامیابی او و عبور از صراط را برایش ضمانت کرده است».

9- امام صادق (علیه السلام): «مَنْ وَقَّرَ مَسْجِدًا، لَقِيَ اللَّهَ يَوْمَ يَلْقَاهُ ضَاحِكًا مُسْتَبْشِرًا وَ أَعْطَاهُ اللَّهُ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ».

جامع احادیث الشیعه، ج 4، ص 559

امام صادق (علیه السلام): «کسی که حرمت مسجد را نگه دارد، خدا را شادان و خندان ملاقات خواهد کرد و پرونده اعمالش را به دست راست او خواهند داد».

10- امام باقر (علیه السلام): «تَعَاهَدُوا نِعَالَكُمْ عِنْدَ أَبْوَابِ مَسَاجِدِكُمْ»

وسائل، ج 3، ص 504

امام باقر (علیه السلام): «پیش از ورود به مسجد کفش های خود را (از جهت آلودگی و نجاست) واریسی نمایید».

11- امیرالمومنین (علیه السلام): «الْجَلْسَةُ فِي الْجَامِعِ خَيْرٌ لِي مِنَ الْجَلْسَةِ فِي الْجَنَّةِ لِأَنَّ الْجَنَّةَ فِيهَا رِضَى نَفْسِي وَ الْجَامِعَ فِيهِ رِضَى رَبِّي».

وسائل، ج 3، ص 482

امام علی (علیه السلام): «جلوس من در مسجد از سکونت در بهشت برایم بهتر است، زیرا اقامت من در بهشت موجب خوشنودی من است، اما بودن من در مسجد موجب رضا و خوشنودی خداست».

12- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْمَسْجِدُ غَرِيبٌ فِيمَا بَيْنَ قَوْمٍ لَا يُصَلُّونَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ».

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «مسجد در میان مردمی که در آن نماز نمی خوانند غریب است و خداوند در روز قیامت نظر رحمت خود را از آنها دریغ خواهد کرد».

13- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «كُلُّ جُلُوسٍ فِي الْمَسْجِدِ لَعْوٍ إِلَّا ثَلَاثَةً: قِرَاءَةُ مُصَلٍّ أَوْ ذِكْرُ اللَّهِ أَوْ سَائِلٌ عَنِ عِلْمٍ».

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر جلوسی در مسجد جز برای این سه چیز لغو و تباه است: نماز خواندن یا ذکر خدا گفتن یا فرا گرفتن علوم و معارف الهی».

14- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ مَشَى مِنْكُمْ فِي ظُلْمِ اللَّيْلِ إِلَى الْمَسَاجِدِ مَشَى بِالنُّورِ النَّامِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَسْعَى بَيْنَ يَدَيْهِ».

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «کسی که در ظلمت شب (برخیزد و) روانه مسجد شود، در روز قیامت همراه انوار درخشانی که در پیشاپیش او شتابان در حرکتند قدم خواهد برداشت».

15- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْجُلُوسُ فِي الْمَسْجِدِ لِإِنْتِظَارِ الصَّلَاةِ عِبَادَةٌ مَا لَمْ يُحَدِّثْ. قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَمَا الْحَدِيثُ؟

قَالَ الْإِغْتِيَابُ».

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «جلوس در مسجد در انتظار نماز تا زمانی که حدیثی از انسان سرنزند برایش عبادت است، عرض شد یا رسول الله! حدث کدام است؟ فرمودند: غیبت کردن».

16- امام رضا (علیه السلام): «الْفَضْلُ فِي دُخُولِ الْمَسْجِدِ، أَنْ تَبْدَأَ بِرِجْلِكَ الْيُمْنَى إِذَا دَخَلْتَ وَبِالْيُسْرَى إِذَا خَرَجْتَ».

امام رضا (علیه السلام): «فضیلت ورود به مسجد در آن است که با پای راست داخل و با پای چپ از آن خارج شوی».

17- امام صادق (علیه السلام): «الْبُرَاقُ فِي الْمَسْجِدِ خَطِيئَةٌ وَكَفَّارَتُهُ دَفْنُهُ»

امام صادق (علیه السلام): «در مسجد، آب دهان انداختن خطاست و كفاره‌هاش پاک کردن و از بین بردن آن است».

18- امام باقر (علیه السلام): «مَنْ رَدَّ رِيقَهُ تَعْظِيمًا لِحَقِّ الْمَسْجِدِ جَعَلَ اللَّهُ رِيقَهُ صِحَّةً فِي بَدَنِهِ وَعُوفَى مِنْ بَلْوَى فِي جَسَدِهِ»

امام باقر (علیه السلام): «کسی که به پاس حرمت مسجد آب دهان خود را فرو برد (و در مسجد نیندازد) خداوند همان بزاقش را عامل سلامتی تن او قرار می دهد و عوارض جسمانی وی را برطرف می کند».

ص: 18

19- امام باقر (علیه السلام): «لَحْدِيْتُ الْبُعْيِ فِي الْمَسْجِدِ، يَأْكُلُ الْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ الْبَهِيمَةُ الْحَطَبَ».

مستدرک، ج 3، ص 371

امام باقر (علیه السلام): «در مسجد، لغویات و حرفهای نامربوط زدن ثوابها را (آنچنان) می خورند و از بین می برند همانند چهارپایان که علف را (با حرص و ولع) می خورند و از بین می برند».

20- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «خَيْرُ النَّاسِ أَوْلَهُمْ دُخُولًا فِي الْمَسْجِدِ وَآخِرُهُمْ خُرُوجًا».

مستدرک، ج 3، ص 36

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «بهترین مردم اولین کسانی هستند که در مسجد وارد و آخرین کسانی که از آن خارج می شوند».

21- امام باقر (علیه السلام): «الْجُنُبُ وَالْحَائِضُ يَدْخُلَانِ الْمَسْجِدَ مُجْتَازَيْنِ وَلَا يَقْعُدَانِ فِيهِ وَلَا يَقْرَبَانِ الْمَسْجِدَيْنِ الْحَرَمَيْنِ».

وسائل، ج 1، ص 488

امام باقر (علیه السلام): «آدم جُنُب و حائض، تنها می توانند در حال عبور از یک در مسجد وارد و از در دیگر آن خارج شوند و حق توقف در آن را ندارند، اما حرمین شریفین (مسجد الحرام و مسجد النبی) حتی حق ورود به آنها را هم ندارند».

22- امام حسن مجتبی (علیه السلام): «الْغَفْلَةُ تَرُكُّكَ الْمَسْجِدَ، وَطَاعَتُكَ الْمُفْسِدَةَ». بحار، ج 78، ص 115

امام حسن مجتبی (علیه السلام): «غفلت تو در این است که رابطه خود را با مسجد قطع می کنی و راه مُفسدین و تبهکاران را پیشه می گیری».

23- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثَلَاثَةٌ يَشْكُونَ: الْمُصْحَفُ وَالْمَسْجِدُ وَالْعِتْرَةُ». وسائل، ج 3، ص 484

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «روز قیامت سه نفر می آیند و (از امت) شکایت می کنند: یکی قرآن، دیگری مسجد و دیگر عترت و اهل بیت من هستند».

24- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ أَحَبَّ أَنْ لَا يُظْلَمَ لِحَدِّهِ فَلْيُنَوِّرِ الْمَسَاجِدَ».

مستدرک، ج 3، ص 385

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر کس دوست دارد قبرش تاریک و ظلمانی نباشد، مساجد را روشنایی دهد».

25- امیرالمومنین (علیه السلام): «أَرْبَعَةٌ مِنْ قُصُورِ الْجَنَّةِ فِي الدُّنْيَا: الْمَسْجِدُ الْحَرَامُ وَالْمَسْجِدُ الرَّسُولِ (صلی الله علیه و آله و سلم) وَالْمَسْجِدُ بَيْتِ الْمُقَدِّسِ وَالْمَسْجِدُ الْكُوفَةِ»

وسائل، ج 3، ص 545

امام علی (علیه السلام): «چهار بقعه در دنیا از قصرهای بهشتی است: مسجد الحرام و مسجد النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) و مسجد الاقصی و مسجد کوفه».

26- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَشْرَةَ آلَافِ صَلَاةٍ فِي غَيْرِهِ مِنَ الْمَسَاجِدِ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ فَإِنَّ الصَّلَاةَ فِيهِ تَعْدِلُ مِائَةَ آلْفِ صَلَاةٍ».

ثواب الأعمال، ص 73

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «خواندن یک نماز در مسجد من، برابر 10 هزار نماز در مساجد دیگر است، مگر مسجد الحرام که نماز در آن با 100 هزار نماز برابری می کند».

27- امام صادق (علیه السلام): «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِ الْكُوفَةِ تَعْدِلُ أَلْفَ صَلَاةٍ فِي غَيْرِهِ مِنَ الْمَسَاجِدِ».

ثواب الأعمال، ص 74

امام صادق (علیه السلام): «خواندن یک نماز در مسجد کوفه برابر هزار نماز در مساجد دیگر است».

28- امیرالمؤمنین (علیه السلام): «التَّائِلَةُ فِي هَذَا الْمَسْجِدِ (الْكُوفَةِ) تَعْدِلُ عُمْرَةً مَعَ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَالْفَرِيضَةُ تَعْدِلُ حَجَّةً مَعَ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) وَقَدْ صَلَّى فِيهِ أَلْفُ نَبِيِّ وَأَلْفُ وَصِيِّ». وسائل الشیعه، ج 3، ص 525

امام علی (علیه السلام): «خواندن یک نماز نافله در مسجد کوفه ثواب یک عمره در معیت نبی اکرم (صلى الله عليه وآله وسلم) و خواندن یک نماز واجب در آن نیز ثواب یک حج در معیت حضرتش خواهد داشت، در این مسجد هزار پیغمبر و هزار جانشین پیغمبر (علیه السلام) نماز به جای آورده اند».

29- امام صادق (علیه السلام): «تُسْتَحَبُّ الصَّلَاةُ فِي مَسْجِدِ «الْغَدِيرِ» لِأَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) أَقَامَ فِيهِ أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ (عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ) وَهُوَ مَوْضِعٌ أَظْهَرَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ فِيهِ الْحَقَّ».

وسائل، ج 3، ص 546

امام صادق (علیه السلام): «مستحب است انسان در مسجد «الغدیر» نماز بخواند، آنجا موضع (شریفی) است که پیامبر اکرم (صلى الله عليه وآله وسلم)، امیرالمؤمنین (علیه السلام) را به جانشینی خود منصوب کرد و خداوند متعال در آنجا، حق را آشکار و بر همگان اعلام فرمود».

30- رسول الله (صلى الله عليه وآله وسلم): «مَنْ أَتَى مَسْجِدِي هَذَا مَسْجِدَ «قُبَا» فَصَلَّى فِيهِ رَكْعَتَيْنِ رَجَعَ بِعُمْرَةٍ».

المحجّة البيضاء، ج 2، ص 157

پیامبر خدا (صلى الله عليه وآله وسلم): «هر کس به مسجد من در «قبا» بیاید و در آن دو رکعت نماز بگزارد، ثواب یک عمره خواهد داشت».

31- امام صادق (علیه السلام)

: «مَا مِنْ مَكْرُوبٍ يَأْتِي مَسْجِدَ السَّهْلَةِ، فَيُصَلِّي فِيهِ رَكْعَتَيْنِ بَيْنَ الْعِشَائَيْنِ وَيَدْعُو اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا فَرَّجَ اللَّهُ كُرْبَتَهُ».

وسائل، ج 3، ص 523

ص: 20

امام صادق (علیه السلام): «هر شخص گرفتاری که به مسجد سهله بیاید و بین نماز مغرب و عشا دو رکعت نماز بخواند و از خداوند متعال حاجت خود را بخواهد، حاجتش را روا می کند».

32- امام صادق (علیه السلام): «صَلَاةٌ فِي بَيْتِ الْمَقْدِسِ أَلْفُ صَلَاةٍ وَ صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِ الْأَعْظَمِ مِائَةٌ صَلَاةٍ وَ صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِ الْقَبِيلَةِ خَمْسٌ وَعِشْرُونَ صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِ السُّوقِ اثْنَتَا عَشْرَةَ صَلَاةً».

ثواب الاعمال، ص 75

امام صادق (علیه السلام): «خواندن یک نماز در مسجد الاقصی برابر هزار نماز است و در مسجد جامع شهر برابر 100 نماز و در مسجد محله 25 نماز و در مسجد بازار برابر 12 نماز می باشد».

منبع: تسنیم

<https://dnws.ir/000PE4> خبرگزاری دفاع مقدس

احادیثی از کتب اهل سنت به نقل از جزوه «چهل حدیث پیرامون مسجد»، شماره یک، امور فرهنگی مسجد مقدس جمکران، واحد خواهران. 128071;

33- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْمَسْجِدُ بَيْتٌ كُلُّ مُؤْمِنٍ». کنز العمال، ج 7، ص 680. ح 20736

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «مسجد خانه هر مومنی است».

34- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «إِنَّ رِيَاضَ الْجَنَّةِ الْمَسَاجِدُ». کنز العمال، ج 7، ص 648، ح 20721

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «همانا باغ های بهشت مساجدند».

35- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «إِذَا مَرَرْتُمْ بِرِيَاضِ الْجَنَّةِ فَارْتَعَوْا. قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، وَ مَا رِيَاضُ الْجَنَّةِ؟ قَالَ: الْمَسَاجِدُ. قُلْتُ: وَ مَا الرَّتْعُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ».

کنز العمال، ج 7، ص 651، ح 20739

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرگاه از باغ های بهشت گذر کردید، (در آن) گردش کنید. گفتم: ای پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) باغ های بهشت چیستند؟ فرمودند: مسجدها. گفتم: ای پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) گردش کردن چیست؟ فرمودند: "سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر". یعنی پاک است خدا. ستایش از آن خداست. معبودی جز خدا نیست.

36- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «الْإِخْتِلَافُ إِلَى الْمَسَاجِدِ رَحْمَةٌ وَالْإِجْتِنَابُ عَنْهَا نِفَاقٌ».

ص: 21

کنز العمال، ج 7، ص 570، ح 20302

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «آمد و شد به مساجد (مایه) رحمت است و پرهیز از آن (موجب) نفاق است».

37- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «إِنَّ اللَّهَ إِذَا أَرَادَ بِقَوْمٍ عَاهَةً نَظَرَ إِلَى أَهْلِ الْمَسَاجِدِ، فَصَرَفَ عَنْهُمْ».

کنز العمال، ج 7، ص 285، ح 18898

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هرگاه خداوند بخواهد به مردمی آسیب برساند، چون به مسجدیان بنگرد، آسیب را از آنان دور می سازد».

38- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ إِذَا أَحَبَّ عَبْدًا جَعَلَهُ قِيَمَ مَسْجِدٍ».

کنز العمال، ج 7، ص 653، ح 20750

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «همانا خدای عز و جل هرگاه بنده ای را دوست بدارد، او را برآورنده نیازهای مسجدی قرار می دهد».

39- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ عَلَّقَ فِي مَسْجِدٍ قِنْدِيلاً، صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ مَا دَامَ ذَلِكَ الْقِنْدِيلُ يَقْدُ».

کنز العمال، ج 7، ص 656، ح 20768

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر که در مسجدی چراغی بیاویزد، تا زمانی که آن چراغ نور افشانی می کند هفتاد هزار فرشته بر او درود می فرستند».

40- رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم): «مَنْ أَخْرَجَ أَذَىً مِنَ الْمَسْجِدِ بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ».

کنز العمال، ج 7، ص 649، ح 20726

پیامبر خدا (صلی الله علیه و آله و سلم): «هر کس چیزی را که موجب آزار است، از مسجد بیرون ببرد، خداوند خانه ای در بهشت برایش بنا می کند».

« وَ السَّلَامُ عَلَيَّ مِنْ اتَّبَعَ الْهُدَى »

7/7/1403 مطابق با 24 ربیع الاول 1446

ص: 22

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه موفق به تولید نرم‌افزارهای تلفن همراه، کتاب‌خانه‌های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارك امام عليه السلام پشتیبانی می‌شود. برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می‌توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید. آیا می‌دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهل بیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک می‌گوییم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

